

MARAKEŞ İKLİM KONFERANSI (COP 22)

MARRAKECH COP22 | CMP12
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2016

Mehrali ECER

İklim Değişikliği Dairesi Başkanı

6 Aralık 2016, Ankara

REC Türkiye – COP 22 Değerlendirme Toplantısı

Paris Anlaşması Ne Öngörüyor?

Sıcaklık

Küresel sıcaklık artışının 2100 yılı itibari ile 2 derecenin mümkün olduğu kadar altında ve dahi 1.5 dereceye olabildiğince yakın şekilde limitlenmesi amaçlanıyor.

Finans

Gelişmiş ülkelerin 2020 yılı itibari ile yılda 100 milyar dolar iklim finansmanını geliştirmekte olan ülkelere aktarması hedeflenmektedir.

Farklılaşma

Gelişmiş ülkelerin sera gazı azaltımında liderlik yapmak yükümlülüğü olacaktır. Gelişmekte olan ülkelere çabalarını arttırmaları yönünde teşvik edilecektir.

Sera Gazları

Sera gazı salımlarının olabildiğince çabuk zirve yapıp azalış trendine geçmesi hedefleniyor. 2050'den sonra insan kaynaklı salımların dengelenmesi öngörülmektedir.

Çaba Paylaşımı

Gelişmiş ülkeler geliştirmekte olan ülkelere finansal yardım sağlamak zorunda olacaktır. Gelişmekte olan ve imkana sahip ülkeler de gönüllü olarak katkı sunabileceklerdir.

Değerlendirme

İlki 2023 yılı itibari ile olmak üzere ulusal katkılar (NDC'ler) her 5 yılda bir revize edilecektir. Her ülke hedeflerini arttırmak durumunda olacaktır.

Kayıp & Zarar

İklim değişikliğine kırılgan ülkelerin bundan doğan kayıp & zararları anlaşmada tanınıyor ancak bir tazmin mekanizması yoktur.

Türkiye

Türkiye Paris Anlaşmasını 22 Nisan 2016 tarihinde imzaladı.

MARAKEŞ ÖNCESİ HAZIRLIKLAR

Türkiye'nin finans ve teknoloji desteklerine erişimi için Marakeş öncesi hazırlıklar:

- Fransa ile Türkiye arasındaki ikili görüşme (7 Nisan 2016, Paris)
- Paris Gayriresmi İstişareleri (15-16 Nisan 2016, Paris)
- Paris Anlaşması İmza Töreni (22 Nisan 2016, New York): Fransa, Almanya, Afrika Grubu'nun başkanlığını yapan Mali, gelecek dönem başkanı Fas, Avrupa Birliği, Somali, Güney Kore ve Bangladeş'in bakanları ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Bonn müzakereleri (Haziran 2016): 17 tane ülke veya ülke grubu başkanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Rabat Gayriresmi İstişareleri (8-9 Eylül 2016)
- Pre-COP (18-19 Ekim 2016, Marakeş)
- Türkiye heyeti COP 22 hazırlık toplantısı (28-30 Ekim 2016, Antalya)
- COP 22 gündem önerisi ve taslak COP kararı hazırlıkları

MARAKEŞ MÜZAKERELERİNDE ÜLKEMİZİN TALEBİ

- Paris Anlaşmasının uygulanmasında, geliştirmekte olan bir ülke olarak Türkiye'nin, 2020 sonrasında Paris Anlaşması esas alınarak uygulanacak olan yeni dönemde, uluslararası finans ve teknoloji desteklerine erişim sağlamak şeklinde bir talebi bulunmaktadır.
- Özellikle 2020 yılından itibaren Yeşil İklim Fonu (GCF) tarafından geliştirmekte olan ülkelere sağlanması planlanan yıllık 100 milyar Dolar destekten Türkiye de yararlanmak istemektedir.
- Ancak Türkiye, Çerçeve Sözleşme'nin Ek-1'inde yer aldığı için geliştirmekte olan ülkelere sağlanan desteklerden yararlanma konusunda hukuki engellerle karşı karşıya bulunmaktadır.
- Bu talebini Marakeş Konferansının gündemine aldirmiştir.
- Açılış oturumunda, ülkemizin talebine yönelik gündeme açık bir madde konmasına karşı çıkan ülkeler olmuş, yine de konunun diğer hususlar başlığı altında «açık uçlu istişare» şeklinde devam etmesine karar verilmiştir.

MARAKEŞ MÜZAKERELERİNDE ÜLKEMİZİN TALEBİ

- «açık uçlu istişare» toplantılarında (3 adet);
 - Talebimiz ve gerekçelerimiz tüm ülkelere anlatılmıştır.
 - Ülkeler genel olarak durumumuzu anladıklarını belirtse de, gelişmekte olan ülkeler buna yönelik bir karar çıkarılmasına karşı olduklarını, bizi takip eden başka ülkeler de olabileceğini ifade etmişlerdir.
 - Gelişmekte olan ülkelerin endişelerini gidermeye ve sorularını cevaplamaya yönelik açıklamalar oturumlar süresince gerçekleştirilmiştir.
 - Son olarak gelinen nokta itibari ile gelişmekte olan ülkelerin halihazırda kullandıkları fonları başka ülkelerle paylaşmak istemediklerini ifade etmişlerdir.

MARAKEŞ KONFERANSI

7-18 Kasım 2016 tarihlerinde Fas'ın Marakeş kentinde gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) 22. Taraflar Konferansına (COP 22), bütün dünyadan 15.885'i resmi heyet olmak üzere toplam 22.564 temsilci katılım sağlamıştır.

MARRAKECH COP22|CMP12
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2016

Küresel iklim eylemine hız verilmesi:

- Kanada, Almanya, Meksika ve Birleşik Devletler gibi birkaç ülke, 2050'ye doğru uzun dönemli iklim stratejilerini ilan etmişlerdir.
- Ticari işletmeler, yatırımcılar, şehirler ve yerel hükümetler yeni iklim değişikliği taahhütlerini oluşturmuşlardır.
- Örneğin;
 - 💧 Under2Coalition, gruplarına yapılan üyelik sayısının 165'e yükseldiğini ilan etmiştir.
 - 💧 Kırılgan Ülkeler Forum'u, küresel sıcaklık artışını mümkün olduğunca 1.5°C ile sınırlandırmaya yönelik çağırısı destekleyen bir bildiri yayımlamıştır.

Küresel iklim eylemine hız verilmesi (devam):

- Küresel Çevre Fonu (GEF), Şeffaflık için Kapasite Oluşturan Girişim'ini ilan etmiştir.
- 2017 yılında çalışmalarına başlayacak olan Kapasite Oluşturma Hakkında Paris Komitesinin üyeleri seçilmiştir.
- Toplamda, Küresel Çevre Fonundan (GEF) 188.7 milyon ABD Doları ve ortak fonlamadan 5.9 milyar ABD Dolarlık 30 adet teknoloji transferi projesinin onayı duyurulmuştur.

Küresel iklim eylemine hız verilmesi (diğer girişimler):

- UNEP'in Küresel Turbalık Girişimi
- Solar Impulse Foundation'ın Temiz Teknolojiler için Dünya İttifakı
- Adaptasyon Konusunda Marakeş Yatırım Komitesi
- MENA İklim Eylem Planı
- Küresel İklim Eylemi (GCA) Konusunda Marakeş Ortaklığı
- 2050 Rotası Platformu
- Afrika'da Yeşil Sermaye Piyasalarını Teşvik Etmeye Yönelik Marakeş Vaadi
- Sürdürülebilir Kalkınma için Avrupa Fonu
- Niyetim İş Koalisyonu
- Bilim Tabanlı Hedefler Girişimi
- Yenilenebilir Enerji Alıcıları İttifakı (REBA)

Küresel iklim eylemine hız verilmesi (diğer girişimler-devam):

- Belediye Başkanlarının Küresel Taahhüdü
- FAO-Google ortaklığıyla Collect Earth
- Afrika İçin Su Girişimi
- Küresel Ekonomi Girişimi (GFEI)
- Havaalanı Karbon Akreditasyonu Planı
- Kentinizi Harekete Geçirin Girişimi
- Okyanuslar için Mavi Kemer Girişimi
- İklim Dayanıklı Okyanus Ekonomileri İçin Afrika Paleti
- Okyanuslar ve İklim Hakkında Stratejik Yol Haritası: 2016'dan 2021'e
- Afrika Tarımı İçin Adaptasyon Girişimi
- Su Kıtlığı Konusunda Küresel Çerçeve
- Milan Şehir Gıda Politika Paketi (MUFPP)

Paris Anlaşmasının kanunnamesinin ya da operasyonel el kitabının yazılması konusunda ileriye dönük bir hamle yapılmıştır:

Böylelikle, emisyon azaltımlarının ölçümü ve bu konuda hesap verilmesi, iklim finansmanın temini, teknoloji geliştirilmesi ve transferi dahil olmak üzere eylemlerin şeffaflığı sağlanabilecektir.

İklim finansmanı:

- Adaptasyon fonuna 81 milyon ABD Dolarından fazla katkı vaadi
- İklim Teknoloji Merkezi ve Ağına 23 Milyon ABD Doları destek taahhüdü
- Yeşil İklim Fonunun (GCF), Ulusal Adaptasyon Planlarının formüle edilmesi için ilk iki teklifin onayının ilanı
- Yeşil İklim Fonunun (GCF) onaylaması beklenen toplamda 2.5 milyar ABD Doları değerinde projeler

Adaptasyon:

- Afrika Tarım Adaptasyonu girişimi
- Zarar ve Hasar konusunda Varşova Uluslararası Mekanizması (WIM)

Cinsiyet:

- Cinsiyet dengesi ve cinsiyete göre cevap veren iklim politikası konusundaki hedeflerde mutabakat sağlandı.

Yerli Halklar:

- Geçen yıl Paris'te kurulan yerel toplumlar ve yerel halklar platformunun hayata geçmesi amacıyla ilk adımlar atıldı.

İklimimiz ve Sürdürülebilir Kalkınma için Marakeş Eylem Bildirisi:

Konferansın Üst Düzey Bölümünde, Devlet Başkanları, Hükümet ve Delegeler olarak bir araya gelerek, iklim ve sürdürülebilir kalkınma üzerine yeni bir uygulama ve eylem dönemine doğru bir değişime işaret etmek için bir bildiri yayımlamıştır.

Bildiri ile, gayretli bir hedefe sahip, kapsayıcı mizacı ve farklı ulusal şartları gözeterek ortak fakat farklılaştırılmış ve göreceli imkânlar ve eşitlik prensiplerini yansıtan, kısa zamanda yürürlüğe giren ve sözleşme altında kabul edilen Paris Anlaşmasını memnuniyetle karşılandığı ifade edilerek bu anlaşmayı tam uygulamaya yönelik taahhütler onaylanmıştır.

MARAKEŞ KONFERANSINA KATILIMIMIZ

Türk Heyetinde;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,
Avrupa Birliği Bakanlığı,
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,
Dışişleri Bakanlığı,
Ekonomi Bakanlığı,
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,
Kalkınma Bakanlığı,
Milli Eğitim Bakanlığı,
Orman ve Su İşleri Bakanlığı,
Hazine Müsteşarlığından toplam 66 temsilci yer almıştır.

Ayrıca, özel sektörden, üniversitelerden, belediyelerden ve sivil toplum kuruluşlarından yaklaşık 100 temsilci ülkemiz adına Konferansa katılım sağlamıştır.

BAŞMÜZAKERECİMİZİN İKİLİ GÖRÜŞMELERİ

İklim Değişikliği Başmüzakerecisi ve Müsteşar Yrd. Sayın Prof. Dr. Mehmet Emin Birpınar Türkiye'nin gündem önerisine hakkında;

- Fas Başmüzakerecisi Aziz Mekouar,
 - COP 21 başkanı ve Fransa Dışişleri Bakanı Segolene Royal,
 - Fas dönem başkanlığı,
 - Yeşil İklim Fonu (GCF) kurulu üyeleri,
 - Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD),
 - G77 ve Çin Grubu adına Tayland,
 - Pakistan,
 - Kazakistan,
 - İsviçre,
 - Kongo
 - Beyaz Rusya,
 - Güney Kore,
 - Brezilya,
- ile görüşmeler gerçekleştirmiştir.

BAKAN YARDIMCIMIZIN İKİLİ GÖRÜŞMESİ

Bakan Yardımcımız Sayın Mehmet Ceylan, Almanya Bakan Yardımcısı Jochen Flasbarth ile yaptığı görüşmede ülkemizin finansal ve teknolojik desteklerden faydalanma talebini, Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadele kapsamında yaptığı çalışmaları ve 2020 yılında gerçekleştirilecek 26. Taraflar Konferansına ev sahipliği talebimizi dile getirmiştir.

BAKANIMIZIN KONUŞMASI VE GÖRÜŞMELERİ

➤ Konferansın 34 ülkenin cumhurbaşkanı, 3 ülkenin cumhurbaşkanı Yardımcısı, 18 ülkenin başbakan, 3 ülkenin başbakan yardımcısı, 95 ülkenin ise bakan düzeyinde temsil edildiği **üst düzey bölümünde, ülkemizi Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet Özhaseki temsil etmiştir.** 16 Kasım 2016 tarihli kısmında, genel kurula hitaba eden Sayın Bakanımız, özetle iklim değişikliği sorunu ve ülkemizin bu kapsamda yaptığı çalışmalar ile Paris Anlaşması ve ülkemizin finansman talebini vurgulamıştır.

➤ Ayrıca, Sayın Bakanımız;

Avrupa Birliği, İngiltere, Beyaz Rusya, Kazakistan, Pakistan, Kongo muhatapları ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) İcra Direktörü Yardımcısı ile ikili görüşmelerde bulunmuştur.

KONFERANSIN KAPANIŞI

Sayın Birpınar, Türkiye'nin gündem önerisine ile ilgili olarak Çerçeve Sözleşme Sekretaryası Genel Sekreteri Patricia Espinoza ile ikili bir görüşmede bulunmuş; bu görüşmede Espinoza, Türkiye'nin finans ve teknoloji desteklerine erişimine ilişkin bir karar verme yetkisinin ülkelerde olduğunu ve bu anlamda Marakeş'te bir Türkiye kararı alınmasının mümkün görünmediğini ifade ederek Sekretarya'nın Türkiye'nin yanında olduğunu ve ilerleyen dönemde Türkiye'ye her türlü desteği vereceklerini ifade etmiştir.

MARAKEŞ KONFERANSI SONRASI

- Marakeş Konferansı sonucunda Türkiye'nin talebi herhangi bir karara bağlanamamış; konuya ilişkin istişarelere önümüzdeki dönemde devam edilmesi hükmüne yer verilmiştir.
- Marakeş konferansında, ülkemizin adının GCF'in NDA listesinden nasıl çıkarılmış olduğuna ilişkin istişare ve temaslarımız olmuştur.
- Bu çerçevede, özellikle AB ve ABD, konuyu araştıracaklarını ve gerekli tüm desteği bize vereceklerini ifade etmişlerdir.
- Türkiye, bundan sonra yapılacak olan Konferanslarda bu engelleri aşmak yönünde müzakerelerini sürdürecektir.

YAN ETKİNLİKLERİMİZ

- Konferans alanında, Türkiye Delegasyonu için 250 m² büyüklüğünde bir alan kiralanmış olup heyetin koordinasyon toplantıları, ikili görüşmeler, yan etkinlikler ile diğer tanıtım faaliyetleri ve ikramlar bu alanda gerçekleştirilmiştir.

Yan etkinlik alanında, Türkiye'de sera gazı emisyonlarının izlenmesi, teknoloji transferi ve geliştirme, iklim değişikliğine uyum, karbon piyasalarına hazırlık, Türkiye'de biyoenerji, yenilenebilir enerji, şeffaflık, iş dünyası ve iklim değişikliği, belediyeler ve iklim değişikliği, Türkiye'de ormancılık, çölleşme ve iklim değişikliği, düşük karbonlu kalkınma konularında ulusal ve uluslararası temsilcilerin katılımı ile 20 tane panel düzenlenmiştir.

TEŞEKKÜR EDERİM

Mehrali ECER
İklim Değişikliği Dairesi Başkanı

Tel: +90 312 474 03 40

Faks: +90 312 474 03 35

E-posta: mehrali.ecer@csb.gov.tr

www.csb.gov.tr